

# Burgerjury wil gentechnologie, onder voorwaarden

De ‘man/vrouw in de straat’ is voor nieuwe veredelings technieken om de voedselproductie te verbeteren, maar verbindt daar wel voorwaarden aan. Dat stelt consumentenonderzoeker Arnout Fischer.

Fischer formeerde samen met collega Abhishek Nair deze zomer een *citizens jury* die in vier halve dagen een oordeel moest vellen over nieuwe verdelings technieken.

De juryleden kregen eerst informatie van Wageningse plantenwetenschappers en een kritische reflectie op de technologie van onder meer het Rathenau Instituut. Daarbij beoordeelden de sprekers of we nieuwe technieken nodig hebben om de

opbrengsten, duurzaamheid en voedingswaarde van planten te verhogen en ze aan te passen aan het veranderende klimaat. Gedurende vier

dagen discussieerden de juryleden met de sprekers en met elkaar om op de laatste dag tot een oordeel te komen. De jury was een afspiegeling van de bevolking met hoog- en laagopgeleide mannen en vrouwen.

## Voorwaarden

De burgerjury was unaniem voor nieuwe verdelings technieken, maar tien van de elf juryleden verbonden daar voorwaarden aan. Zo moet de nieuwe technologie gewassen leveren die minstens even veilig en voedzaam zijn als de oude en moeten de verbeterde planten een herkenbaar maatschappelijk doel dienen, zoals beter bestand zijn tegen ziekten,



Illustratie Shutterstock

hitte, verzilting en droogte.

Voorts moeten de nieuwe gewassen toegankelijk zijn voor iedereen, dus niet te duur, en vond de jury dat een onafhankelijke organisatie moet controleren of de klimaat- en sociale doelen worden behaald. Zo niet, dan moet de overheid ingrijpen. ‘Kortom, een behoorlijk genuanceerd oordeel’, zegt Fischer, die de bijeenkomsten leidde.

## Polariserend

Hij beaamt dat erkende tegenstanders van gentechnologie, zoals Greenpeace, niet hun pleidooi konden houden bij de *citizens jury*. ‘Alle plus- en kritiekpunten zijn op een feitelijke manier besproken. We wilden geen polariserende of emotionele pleidooien van techno-optimisten en actiegroepen, want dan loopt de discussie vast.’

Fischer merkte dat de ‘man in de straat’ over het algemeen in het begin gematigd negatief is over nieuwe technieken. ‘De techno-optimisten zien twee dingen over het hoofd. Er kunnen dingen fout gaan in het verdelingsproces en misdadigers

kunnen het ook gebruiken. Daarom zijn de veiligheid en toepassing van belang en vragen mensen om een ethische toets.’ Binnenkort organiseren Fischer en Nair met Lancaster University een tweede *citizens jury* over dit onderwerp in Engeland.

## Cropbooster

De *citizens jury* maakte deel uit van het EU-project Cropbooster-P, waarin 17 Europese kennisinstellingen werken aan een agenda om gewassen toekomstbestendig te maken. René Klein Lankhorst van WUR, die dit project trekt, wil een groot Europees programma opzetten om gewassen bestand te maken tegen zout, hitte en droogte, om de gewassen duurzamer te maken en om de fotosynthese te verbeteren, zodat de voedselproductie ondanks de klimaatverandering verbetert en er tevens meer planten voor de bio-economie kunnen worden geproduceerd. Daarvoor ‘moet de plant op de tekentafel’ en hebben plantenverdelers technieken als CRISPR-Cas nodig, zegt Klein Lankhorst. AS

**‘De burgerjury geeft een behoorlijk genuanceerd oordeel’**